

Arheologi

Daces Copeland un Elisas
Freimanis stāsts
Amandas Krūmiņas ilustrācijas

Arheologi pēta
pagātņi. Tie meklē seno
laiku dzīves atliekas un
artefaktus. Šīs lietas palīdz
arheologiem saprast, kā
cilvēki agrāk dzīvoja.

Arheologi veic
izrakumus, viņi rok zemi.
Vispirms atrod vietu, kur rakt.
Tad to ļoti uzmanīgi aplūko.
Tikai pēc tam var sākt rakt. Ir
jārok ļoti lēnām un ļoti uzmanīgi.
Arheologi savā darbā izmanto
dažādus darbarīkus. Viņi
izmanto pat karotes un nažus.
Viņi izmanto kapļus un otas.
Arheologi meklē dažādas
lietas. Viņi meklē ēkas. Viņi

meklē darbarīkus un ieročus.
Viņi meklē traukus un rotas. Kad
kāda lieta ir izrakta no zemes,
arheologi to ļoti uzmanīgi
izpēta.

Katram arheologam patīk
pētīt ko citu. Viņi pēta senas
civilizācijas, kuŗu vēsture vēl

nav pierakstīta. Visā pasaulē ir
atrodamas slavenas,
arheoloģijai svarīgas vietas.
Gīzas piramīdas atrodas Ēģiptē.

Stounhendža ir Anglijā. Kādi
arheoloģiskie izrakumi atrodas
Latvijā?

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: *Arheologi*

Autori: *Dace Copeland un Elisa Freimane*

Ilustrators: *Amanda Krūmiņa*

Līmenis

LIX: 41

Valodas līmenis: B1

Piemērotais vecums: 5. - 8. klase

Vārdu saraksts

Paplašinātais vārdu krājums

aplūkot *to look at*

darbarīks *tool*

kaplis *hoe*

ota *paintbrush*

rakt *to dig*

rotas *jewelry*

Termini un ģeogrāfiskie nosaukumi

Anglija *England*

arheologs *archaeologist*

arheoloģija *archaeology*

artefakts *artifact*

civilizācija *civilization*

Ēģipte *Egypt*

Gīzas piramīdas *the pyramids of Giza*

izrakumi *excavation*

senie laiki *ancient times*

Stounhendža *Stonehendge*

Quizlet tiešsaistes vingrinājums **leksikas**
apguvei: [Arheologi - leksika](#)

Pārrunu jautājumi

Pārrunu jautājumi pirms lasīšanas

Parādīt skolēniem dažus izrakumu attēlus. Daži piemēri:

izrakums <https://images.app.goo.gl/DcbT2HgBdLwepHR6A>

[DcbT2HgBdLwepHR6A](https://images.app.goo.gl/DcbT2HgBdLwepHR6A)

Gīzas piramīdas <https://images.app.goo.gl/F8m6tpwjF85uqfQv6>

[F8m6tpwjF85uqfQv6](https://images.app.goo.gl/F8m6tpwjF85uqfQv6)

Stounhendža <https://images.app.goo.gl/Q2QDrTC76uLw9Uiv9>

[Q2QDrTC76uLw9Uiv9](https://images.app.goo.gl/Q2QDrTC76uLw9Uiv9)

Ko skolēni zina par izrakumiem?

Nodarbības stundā

1. Kā strādā arheologs? - 1. uzdevums
2. Arheoloģija Latvijā. Filma par arheoloģijas studentiem izrakumos Krievkalnā <https://www.latvijas-pilskalni.lv/videos/krievkalna-turpina-arheologiskos-izrakumus/>

Uzdevumi / Darba lapas

1. Ieraksti trūkstošos vārdus! - 2. uzdevums
Trūkstošie vārdi 2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Pareizi papildini teikumus!](#)
2. Mācies vārdus! - 3. uzdevums
Apgūsti vārdus! 3. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Atrodi vārda definīciju!](#)
3. Arheologa darbarīki - 5. uzdevums
Arheologa darbarīki 5. tiešsaistes vingrinājums (ļoti grūts) [Kā sauc šo arheologa darbarīku?](#)

Rakstu darbi

1. Kā radās pasaules brīnumi? - 4. uzdevums
2. Arheologu darbs - 6. izdevums

Runas vingrinājumi

1. Skat. 4. uzdevumu

Kā strādā arheologs?

Iztēlojies, ka esi mūsdienu arheologs!

Norādījumi skolotājam:

1. Skolēni sagādā kādu sev raksturīgu priekšmetu, kas atspoguļo viņu intereses, piemēram, sporta piederumu, rotaslietu, skolas t-kreklu u. tml.
2. Stundā skolēnus sadala pa pāriem, un viņi ar šiem priekšmetiem apmainās.
3. Katrs skolēns uzmanīgi aplūko jauniegūto priekšmetu.
4. Katrs skolēns aizpilda lapu *Arheologa piezīmes*, rakstot par savam klasesbiedram piederošo priekšmetu.

Skolēni! Lūdzu ievērojet!

Iespējams, ka šo priekšmetu esi jau daudzreiz redzējis. Šoreiz paskaties uz to ar arheologa acīm, it kā tu to redzētu pirmo reizi. Aplūko to ar palielināmo stiklu: vai objekts ir nolietots, saskrāpēts? Vai uz tā ir kādi sīki burti, uzraksti? Šīs sīkās detaļas ieraksti piezīmju lapā. Iedomājies, ka apraksti objektu neredzīgam cilvēkam vai kādam, kas šādu priekšmetu nekad nav redzējis!

ARHEOLOGA PIEZĪMES

Arheologa vārds:

ARTEFAKTA APRAKSTS

Uzmanīgi aplūko artefaktu un pieraksti novērojumus!

Novērojumi:

Artefakta atrašanas datums:

Artefakta atrašanas vieta:

Artefakta apraksts (forma, krāsa un citas īpašības)

No kā artefakts veidots?

Priekšpuse

Aizmugure

Izmēri:

Augstums _____

Platums _____

Uzzīmē artefaktu!

Analīze. Mini iespējas!

1. Kas artefaktu ir veidojis? _____

2. Kas artefaktam ir īpašs? _____

3. Cik vecs šis artefakts varētu būt? _____

4. Kam šo artefaktu izmanto? _____

5. Ko vēl tu gribētu uzzināt par šo artefaktu? _____

Ieraksti trūkstošos vārdus!

Skaties tekstā un ieraksti trūkstošos vārdus!

Arheologi pēta _____. Tie meklē seno laiku dzīves atliekas un _____. Šīs lietas palīdz _____ saprast, kā cilvēki agrāk dzīvoja.

Arheologi veic _____, viņi rok zemi. _____ atrod vietu, kur rakt. Tad to ļoti uzmanīgi _____. Tikai pēc tam var sākt rakt. Ir jārok ļoti _____ un ļoti _____. Arheologi savā darbā izmanto dažādus _____. Viņi izmanto pat _____ un nažus. Viņi izmanto _____ un otas. _____ meklē dažādas lietas. Viņi meklē _____. Viņi meklē darbarīkus un _____. Viņi meklē _____ un rotas. Kad kāda lieta ir izrakta no zemes, arheologi to ļoti uzmanīgi _____.

Katram arheologam patīk _____ ko citu. Viņi pēta senas _____, kuŗu vēsture vēl nav pierakstīta. Visā _____ ir atrodamas slavenas, arheoloģijai svarīgas vietas. Gīzas piramīdas atrodas _____. Stounhendža ir _____.

Trūkstošie vārdi 2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Pareizi papildini teikumus!](#)

Mācies vārdus!

Savieto darbības vārdu ar vārda nozīmi! Raksti attiecīgo darbības vārdu uz līnijas!

veikt	meklēt	atrast	palīdzēt	izmantot	pētīt	rakt
-------	--------	--------	----------	----------	-------	------

_____ Lietot par līdzekli, kaut ko darot.

_____ Censties atrast ko pazudušu vai paslēptu.

_____ Meklējot ieraudzīt, dabūt, atklāt.

_____ Darīt, padarīt, izpildīt.

_____ Zinātniski analizēt.

_____ Sniegt kādam garīgu vai fizisku atbalstu.

_____ Atdalīt un celt ar lāpstu.

Apgūsti vārdus! 3. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Atrodi vārda definīciju!](#)

Kā radās senie brīnumi?

Uzraksti eseju par kādu arheoloģisku brīnumu!

1. Pasaulē ir daudz arheoloģisku brīnumu. Izvēlies kādu no zemāk esošā saraksta un izpēti to internetā!

Septiņi senās pasaules brīnumi

<https://www.uzdevumi.lv/p/pasaules-vesture/6-klase/zinatne-maksa-un-kultura-senaja-griekija-8318/re-765fbee-16aa-416f-ac58-402b0a61ac6f>

<https://www.uzdevumi.lv/p/latvijas-vesture/7-klase-Skola2030/antikas-pasaules-sasnigumi-67226/grieku-kultura-hellenisms-63513/re-132a23c0-075f-48f8-b18e-b8b167b98115>

Čičenica

<https://lv.wikipedia.org/wiki/Čičenica>

<https://www.uzdevumi.lv/p/pasaules-vesture/6-klase/senas-amerikas-civilizacijas-8251/re-62c600f6-61b1-4b6d-b9e6-71251f8c83a8>

Lielais Ķīnas mūris

<https://www.uzdevumi.lv/p/latvijas-vesture/7-klase-Skola2030/pirmas-civilizacijas-60877/senas-talo-austrumu-civilizacijas-60890/re-2c40cdfc-b882-4d73-8c9d-a1e1b7e5650d>

https://lv.wikipedia.org/wiki/Lielais_Ķīnas_mūris

Maču Pikču

<https://www.uzdevumi.lv/p/latvijas-vesture/7-klase-Skola2030/pirmas-civilizacijas-60877/senas-amerikas-civilizacijas-60891/re-42888c9d-3f69-44eb-a580-b25786208224>

Stounhendža

<https://www.uzdevumi.lv/p/pasaules-vesture/6-klase/akmens-laikmets-8137/re-d7ad8fdc-36e2-456c-b9a3-f16d68a6eb9c>

2. Izmantojot savas zināšanas un izdomu, uzraksti īsu eseju par to, kā šis brīnums varētu būt radies!
 - a. Divās līdz trīs rindkopās uzraksti 50-60 vārdus pilnos teikumos!
 - b. Pirmajā daļā uzraksti internetā atrastos faktus internetā!
 - c. Otrajā daļā pārdomā, kā senā tauta būtu varējusi veikt šādu lielu būvdarbu!
 - d. Pēdējā daļā uzraksti savas domas par šo slaveno vietu un tautu, kas to radījusi!
3. Pievieno attēlu!
4. Kad esi uzrakstījis eseju, pastāsti klasesbiedriem, ko atklāji!

This image shows a full page of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page, typical of notebook or legal stationery. There are no margins, text, or other markings present.

Arheologa darbarīki

Pieraksti rīku nosaukumiem atbilstošos ciparus!

_____suka _____cērtē _____karte _____kompass
 _____lāpsta _____lāpstīņas _____lauskas _____mērlente
 _____ota _____etiķete _____slotiņa
 _____ palielināmais stikls

Arheologa darbarīki 5. tiešsaistes vingrinājums (loti grūts) [Kā sauc šo arheologa darbarīku?](#)

Arheologu darbs

Aplūko attēlu! Uzraksti 8 teikumus par to, ko arheologi dara izrakumos!

Izmanto 3. uzdevuma darbības vārdus!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Arheologi. Tiešsaistes uzdevumi

Quizlet tiešsaistes vingrinājums **leksikas** apguvei: [Arheologi - leksika](#)

Trūkstošie vārdi 2. tiešsaistes vingrinājums (viegls) [Pareizi papildini teikumus!](#)

Apgūsti vārdus! 3. tiešsaistes vingrinājums (grūts) [Atrodi vārda definīciju!](#)

Arheologa darbarīki 5. tiešsaistes vingrinājums (ļoti grūts) [Kā sauc šo arheologa darbarīku?](#)